

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg må sige, at jeg er ked af, at vi ikke har et punkt på dagsordenen, der hedder »gennemgang af de forskellige partiers programmer«, for det kunne være uhyre interessant og spændende, men jeg glæder mig da over, at det er udtrykt i Venstres program. Jeg kan så spørge de to andre regeringspartier, om det også er i den retning, man ønsker at gå. Er det også de takter, man ønsker, eller har vi her endnu et eksempel på en regering, der hverken ideologisk, praktisk eller politisk hænger sammen? Mit spørgsmål er altså henvendt til, hvad der måtte være af ordførere for Det Radikale Venstre og Det Konservative Folkeparti.

Så vil jeg godt sige tak til skatteministeren, fordi han understreger, at det er dyrt at få børn passet. Jeg vil også meget gerne sige tak, fordi skatteministeren understreger, at familiemønsteret er anderledes i dag, end det har været tidligere. Den indrømmelse har vi meget sjældent hørt hidtil fra Venstrefolk, og derfor er jeg meget glad for det. Jeg vil have lejlighed til at citere det ved andre lejligheder, hvor hr. Jørgen Winther er til stede.

Så vil jeg gerne gøre skatteministeren opmærksom på, at når vi snakker om småbørnsfamilier, er det jo ikke alene et parkeringsproblem og et spørgsmål om, hvad den parkeringsafgift for børn er. For os er det faktisk et spørgsmål om, hvordan vi sikrer den lille familie et ordentligt liv, og det vil sige en ordentlig økonomi bag det, de kan gøre. Det vil sige nogle gode muligheder for, at de både pædagogisk og udviklingsmæssigt kan udvikle sig. Sagen er jo, at dagens småbørnsfamilier består af 1 eller 2 børn, og det vil sige, at de lidt større børneflokkene, som vi havde tidligere, hvor børnene afrettede hinanden, har vi ikke mere. For os er det en væsentlig brik i vores diskussion om institutioner eller dagpleje for den sags skyld, at små børn på den måde har andre børn at være sammen med, så det er overhovedet ikke alene et spørgsmål om, at Socialdemokratiet ideologisk går ind for institutioner. Når vi har den holdning til den offentlige sektor, som vi har, er det, fordi den er et produkt af kvinders ligestilling. Den er et produkt af det nye familiemønster, vi har, men ellers skal jeg da sige tak for de tilkendegivelser, der er kommet, både fra hr. Jørgen Winther – dem kendte vi – og fra skatteministeren.

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Denne debat er jo ikke ny, og fru Jytte Hilden har også været til stede ved de tidligere debatter, hvor vi har debatteret netop dette spørgsmål. Fru Jytte Hilden kender udmærket Det Radikale Venstres synspunkt i denne sag. Jeg skal gerne gentage det:

Vi ønsker ikke at give dette meget store beløb, som er foreslået i Børneudvalgets rapport, og som heller ikke Børneudvalget gik ind for, på de 50.000 kr. på grund af de meget store samspilsproblemer. Det ved fru Jytte Hilden godt. Spørgsmålet var rent retorisk, men vi skal gerne svare igen rent retorisk.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 95:

Forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. (Indførelse af ydelser til særlige grupper af børn).

Af socialministeren (Aase Olesen).
(Fremsat 6/12 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jytte Andersen (S):

Det forslag, vi nu skal behandle, er en del af den såkaldte børnepakke, og det er den del af børnepakken, som vel nærmest kan betegnes som det mindste figenblad for at dække over en finanslov, som er socialpolitisk skæv. Det er vel også beregnet til at være et figenblad, der kan skabe julefred for Kristeligt Folkeparti, fordi dette forslag rent faktisk er et udmærket forslag. Det vil jeg godt sige.

[Jytte Andersen]

Isoleret set er det et godt forslag, når man lægger op til, at de familier, der får tvillinger eller trillinger, får en kompensation for den glæde, men også den øgede udgift, det er at have flere småbørn på én gang. Det vil vi gerne i Socialdemokratiet støtte.

Vi vil også gerne støtte den del af forslaget, som handler om at give adoptionsforældre et engangstilskud på 15.000 kr. Det har vi tidligere i Retsudvalget arbejdet for, og det synes vi er en god ting. Det er forbundet med meget store udgifter, når man skal adoptere udenlandske børn.

Afslutningsvis har jeg et par spørgsmål til Socialministeren. Jeg har forstået det sådan, at børnepakken koster 310 mio. kr. Jeg ville mene, det var rigtigt at få opklaret, om der fortsat er de 500 mio. kr. på finansloven, som fremgik af regeringens plan fra i sommer. Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål drejer sig om tvillingeforældre og trillingeforældre. Det er sådan, at de faktisk ud over den økonomiske har den belastning, at de bliver behandlet meget forskelligt i de forskellige kommuner.

Jeg havde den fornøjelse at være sammen med de 13 trillingeforældrepar, som skabte Trillingeforeningen. De gav faktisk alle sammen nogle eksempler på, at de blev forskelligt behandlet. Så kan man sige, at det er en del af det kommunale selvstyre, men man kan også kun sige det til en vis grad. Mit spørgsmål er, om ministeren vil overveje at signalere til kommunerne en vis ensartethed i behandlingen af disse familier, som sandt for dyden har nok at se til, når de netop har sat enten tvillinger eller trillinger i verden. Det er jo en administrativ handling, som ministeren umiddelbart kan foretage. Jeg vil ved denne lejlighed gerne spørge, om ministeren ville være parat til det.

Karen Højte Jensen (KF):

I den konservative folketingsgruppe er vi tilfredse med, at der i forbindelse med finanslovsforliget sker en forbedring af børnefamiliernes vilkår på 310 mio. kr. Det er der behov for.

Det foreliggende forslag kan vi også tilslutte os. Vi får en ekstra ydelse på 5.000 kr. pr. barn til familier med tvillinger eller trillinger, og vi ved, at disse familier har særlige behov.

Vi kan også tilslutte os forslaget om at yde 15.000 kr. til familier, der adopterer. Vi må for-

vente, at det kunne stimulere til flere adoptioner af udenlandske børn i hvert fald i tilfælde, hvor det sker gennem en godkendt organisation.

Vi kan som sagt tilslutte os forslaget.

Agerschou (SF):

Forslaget hører klart til i den mindre del af Kristeligt Folkepartis negleaftryk på finansloven. Men det fungerer selvfølgelig udmærket i forhold til de grupper, der bliver tilgodeset. SF kan gå ind for begge dele i forslaget, både det særlige tilskud til flerbørnsfamilier og et adoptionstilskud på de 15.000 kr. Det eneste spørgsmål, jeg har i forbindelse med forslaget, er, hvordan man sikrer sig, at omkostningerne ved adoptionerne ikke bare stiger, så vi ender med at være lige vidt, og det er et spørgsmål, jeg håber at kunne få besvaret enten af socialministeren eller af ophavspartiet til forslaget.

Else Winther Andersen (V):

Venstre vil gerne støtte dette lovforslag.

Det er et lovforslag, der er delt i to dele, hvor vi først har en støtte til flerbørnsfamilierne, tvillinger og trillinger. Det er en stor økonomisk belastning, hvor man har ventet ét barn og så måske pludselig står med to eller tre. Det er ikke bare et spørgsmål om, at det på længere sigt giver en øget pasningsudgift, men det giver i hvert fald øget etableringsudgift.

Derudover gives der i lovdelen også et tilskud ved adoption af udenlandske børn. Vi har længe vidst, at det har været forbundet med store udgifter at skulle adoptere et udenlandsk barn. Det har tit medført store afsavn for disse familier, så her er en kærkommen lejlighed til at give dem lidt støtte. Det er nok en gruppe, som vi på længere sigt må se blive mindre og mindre, des mere vi ser antallet af reagensglasbørn blive udvidet.

Venstre vil gerne støtte lovforslaget.

Jane Oksen (FP):

Dette forslag er et af de mindre på finansloven med en udgift på 34 mio. kr. om året.

Der står i forslaget, at det skal hjælpe de vanskeligt stillede børnefamilier. Vi er faktisk enige i, hvad CD's tidligere ordfører, fru Bente Juncker, sagde, at hele børnetilskudsordningen, hvad enten det nu hedder flerbørnstilskud eller noget andet, er asocial på den måde, at

[Jane Oksen]

man ikke kun tilgodeser de vanskeligt stillede børnefamilier, men alle børnefamilier, uanset hvilken indtægt disse børnefamilier end måtte have. Vi kan ikke helt forstå, at det skal være i kristen ånd, at også millionærers børn skal tilgodeses på denne måde. Der kunne nok være andet at bruge pengene til.

Når man giver disse tilskud, mener vi i Fremskridtspartiet, at det havde set godt ud, hvis man vil tale om omfordeling af økonomiske midler til børnefamilierne, at man samtidig med at øge børnetilskuddene havde sat institutionspriserne tilsvarende op, så vi ikke havde fået en ekstraudgift.

Skal vi tale om omfordeling af midler til børnefamilier, ville det også mere have været i Fremskridtspartiets ånd, at det var det skattefrie bundfradrag, man havde set på. Det ville i højere grad have hjulpet de svageste af børnefamilierne.

Med hensyn til tilskuddet til adoption af udenlandske børn mener socialministeren, eller hvem der har skrevet bemærkningerne, at det vil give flere adoptioner. Vi tror ikke på, at der bliver børn at adoptere, men vi tror til gengæld, at der bliver nogle længere køer til adoption. Vi kan så frygte, at man – når der bliver flere, der vil søge om at få udenlandske børn – også på en eller anden måde begynder at stramme reglerne for adoption, der i forvejen er besværlige nok. Vi vil gerne opfordre til endnu en gang, at man lempet reglerne lidt for adoptioner, og at dette tilskud, man nu vil give på 15.000 kr., ikke absolut nødvendigvis skal gives til de såkaldte anerkendte adoptionsforeninger.

I det hele taget kan man sætte spørgsmålstegn ved, om man skal belønne folk for at adoptere et barn. Masser af familier er lykkelige bare de kunne få lov at adoptere et barn og ville sikkert hellere end gerne betale et eller andet beløb for dette barn, men nu skal de belønnes den anden vej.

Men vi tilslutter os forslaget, da det er et af de mindre, og da vi har indgået et forlig om finansloven.

Anna-Lise Frølich (RV):

Dette forslag er en del af finanslovsaftalen, og Det Radikale Venstre er indstillet på at give disse lettelser til de vanskeligt stille børnefamilier. Det er klart, det kan være en belastning at

få tvillinger eller trillinger. Der er også en stor proces med hensyn til adoption. Her er det kun de udenlandske børn, der gives til, og dem, der er formidlet gennem de organisationer, der er godkendt af Justitsministeriet.

Men én ting synes jeg man må huske, når man ser på de penge, der bliver givet i denne forbindelse, at det er skattefrit, så det er ganske mange penge, der kan gives til en flerbørnsfamilie, og når man lægger børnetilskud og disse ekstra penge sammen, så er det en meget god hjælp. Vi vil gerne støtte dette forslag.

Kofod-Svendsen (KRF):

Naturligvis støtter vi forslaget. Alle ville vist være blevet overrasket, hvis jeg havde sagt noget andet.

Jeg vil knytte et par kommentarer til de bemærkninger, der er faldet. Det er meget interessant at sammenligne, hvordan SF og S fører sig frem under en debat som denne. SF går konstruktivt og positivt ind og kan se, at her er virkelig et socialt rimeligt forslag. S har derimod talt om, at det skulle være små og store figenblade, og det skulle være for Kristeligt Folkepartis og min julefred.

Jeg har lidt vanskeligt ved at se, hvor meget min julefred har med dette forslag at gøre. Jeg tror faktisk, at der er nogle grupper, som vil være taknemlige for denne håndsrækning. Jeg synes, den er meget rimelig. Så hvis S kunne lære lidt af SF's saglighed, tror jeg, at det ville højne debatten i dette Ting. Det vil jeg ikke undlade at komme med en bemærkning om, selv om det falder lidt uden for selve forslaget's substans.

Der er de to dele, og vi er glade for, at her er nogle enkeltgrupper, som får en imødekomelse. Så mener jeg, at vi under udvalgsarbejdet lige kan vurdere også det spørgsmål, som blev stillet af hr. Agerschou, så vi sikrer os, at pengene bliver benyttet på den rigtige måde.

Hvad angår Z's tanker om, hvad der skulle være kristent og ikke kristent i forhold til millionærer, vil jeg gerne gøre Fremskridtspartiets ordfører opmærksom på, at der er faktisk foretaget mange overvejelser med hensyn til børnechecken. Man har overvejet, om man skulle lave en indtægtsgraduering, men der er en hel del argumenter imod, ikke mindst af administrative grunde. Det kunne jo ske, hvis jeg pegede på de administrative problemer, hvis man skulle skære en ganske lille procentdel af befolkning-

[Kofod-Svendsen]

gen fra, at dette argument kunne skabe en smule forståelse hos Fremskridtspartiet.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Kofod-Svendsen, som tydeligvis ikke hørte, hvad jeg tilkendegav om selve forslaget, at det ubetinget var en støtte. Vi synes, det er en god idé at give et engangstilskud til de forældre, der har store udgifter med at få et barn, når de ikke selv kan sætte det i verden. Vi synes også, det er en god idé, at de forældre, der får tvillinger eller trillinger, får 5.000 kr. pr. barn. Ingen tvivl om det, det er Socialdemokratiet med på.

Men når jeg kom med nogle bemærkninger indledningsvis, skyldes det jo, at hr. Kofod-Svendsen og Kristeligt Folkeparti i tide og utide fører sig frem som den sociale garant her i Folketinget. Der er altså noget, der tyder på, at man ikke har fundet den sociale balance i den øvrige del af den finanslovaftale, som har været diskuteret nu i mange timer. Her er så en lille del af det, som skal bære det hele igennem for den sociale balance. Det synes vi ærlig talt er en lille smule beskedent.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Vi har under forhandlingerne argumenteret for dette forslag, for vi synes, det var rimeligt over for de pågældende grupper. Jeg har ikke på noget tidspunkt koblet dette sammen med en balance i relation til andre. Jeg ved ikke, om det skulle være grænsehandelsspørgsmålene, der skulle balanceres med dette forslag, for det er jo det, vi tidligere har diskuteret i dag. Den sammenhæng har jeg ikke bragt på bane, vil jeg blot oplyse om.

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg skal takke for en velvillig modtagelse af lovforslaget og komme med nogle enkelte kommentarer til de ordførertaler, der har været.

For det første bliver jeg nødt til at sige til fru Jytte Andersen, at denne del af finanslovaftalen ikke er noget figenblad på en socialpolitisk skæv finanslov; den diskussion kan vi tage en anden dag. Jeg vil gerne fuldstændig klart afvise, at den finanslov, der nu bliver vedtaget, er socialpolitisk skæv. Der er én meget stor bespa-

relse på Socialministeriets område, og det er den besparelse, der hidrører fra en forenkling af dagpengeloven og en udvidelse af arbejdsgivernes dagpengeperiode og nedsættelse af sygedagpengenes varighed. Det er den ene, der er. Så har jeg en budgetregulering, som skal udmøntes i forbindelse med nogle ændringer på boligområdet. Andet er der jo ikke, og det ved fru Jytte Andersen udmærket godt.

Der blev spurgt – jeg tror, spørgsmålet blev stillet sådan – om der fortsat var 500 mio. kr. på finansloven, som det fremgik af regeringens plan. Jeg er nødt til at sige, at det spørgsmål er stillet forkert. Der har aldrig været 500 mio. kr. på det nuværende finanslovsforslag, men der har været 500 mio. kr. i Planen, og de er helt bevidst ikke sat på mit budget i år, for jeg ville ikke have dem ind som en del af Planen, fordi denne forbedring af børnefamiliernes økonomiske vilkår skal ses i forbindelse med de omlægninger, der skal foretages på skatteområdet. Derfor er disse 500 mio. kr. intakte. De har aldrig stået på finansloven, men de vil være der på den finanslov, der engang skal føre en omlægning af skattesystemet igennem.

Så blev jeg spurgt, om jeg ville udsende nogle signaler, formentlig i form af en vejledning eller sådan noget, til kommunerne om en vis ensartethed i behandlingen af trillingefamilier. Det kan jeg klart sige nej til. Det vil jeg ikke. Man kan selvfølgelig sige, at det signal, som Folketinget nu udsender, nemlig at en familie, der får trillinger, vil få 34.800 kr. skattefrit, også er en slags signal om ensartet behandling. Derudover mener jeg naturligvis, at kommunerne må skønne individuelt, om den pågældende familie har behov for hjælp – det kan være i form af hjemmehjælp, eller hvad ved jeg – men det er ikke noget, som jeg mener at Socialministeriet skal blande sig i. Det er kommunernes ansvar.

Så spurgte hr. Agerschou, hvordan man ville sikre sig, at omkostningerne ved at få adoptivbørn nu ikke blot steg, når man nu fik tilskud til en adoption. Dertil er at sige, at omkostningerne i alt væsentligt beror på rejse- og opholdsudgifter til de lande, der afgiver adoptionsbørn. Derfor er der ikke nogen grund til at tro, at udgifterne vil stige. Jeg må dertil sige, at organisationerne skal godkendes af Justitsministeriet. Vi har ikke hidtil haft nogen som helst grund til at tro, at organisationerne ikke vil opføre sig or-

[Socialministeren]

dentligt i denne sammenhæng, men det er klart, at i og med at de skal autoriseres, ligger der en mulighed for indseende med, hvad der sker. Det skal vi selvfølgelig følge.

Fremskridtspartiets fru Jane Oksen spurgte, om vi forventer, at dette vil give øget tilgang. Vi har skrevet om det i bemærkningerne, og jeg kan godt forstå spørgsmålet. Jeg tror nemlig, at det er rigtigt, hvad fru Jane Oksen formodede, at der måske nok vil blive en øget tilgang af ansøgere. Hvorvidt det kan give anledning til øgede adoptioner, er svært at svare på. Der er noget, der tyder på for øjeblikket, at det vil være meget svært at hæve antallet, simpelt hen fordi der ikke er det fornødne antal børn. Men man kan jo aldrig vide, hvordan tingene udvikler sig. Derfor har vi altså også i beregningerne taget højde for, at der er plads til en vis stigning, selv om den måske ikke er særlig realistisk.

Jytte Andersen (S):

Jeg vil godt takke socialministeren for den del af svaret, hvori hun tilkendegav, at der fortsat er 500 mio. kr. til forbedring af børnefamiliernes vilkår. Jeg synes, det var et fint svar, selv om det blev fremsat i en ophidset tone. Det synes jeg egentlig ikke der var nogen grund til i denne forbindelse.

Men på den anden side synes jeg, det var lidt ærgerligt, at socialministeren så bastant afviser den opfordring, jeg kom med, om en vis ensartethed i behandlingen af disse forældre, som jo sandt for dyden har nok at se til, når de får deres småbørn, men det er der jo ikke rigtig noget at gøre ved.

Jeg vil gerne sige om bemærkningerne om socialpolitikken, at socialpolitik er andet og mere end det, der foregår i Socialministeriet. Jeg er meget vel bekendt med, hvilke besparelser der ligger på socialministerens område, men socialpolitik har jo også noget at gøre med, hvilket serviceniveau kommunerne tilbyder borgerne. Når man skærer ned på kommunernes mulighed for at yde service, giver det altså også en forringet virkelighed for børnefamilier.

Når man skærer ned på boligområdet, er det også en form for socialpolitik. Det er på den led, jeg har tilkendegivet, at vi synes, at det er en socialt skæv finanslov, der bliver vedtaget i næste uge.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 91:

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri, lov om boliger for ældre og personer med handicap, lov om byfornyelse og boligforbedring og lov om indeksregulerede realkreditlån. (Kvoter for 1990, ændret finansiering af det støttede boligbyggeri og af byfornyelsesarbejder m.v.).

Af boligministeren (Agnete Laustsen).
(Fremsat 6/12 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Svend Andersen (S):**

Lad mig starte med et citat:

»Målsætningen for regeringens boligpolitik er at styrke og sikre befolkningens valgmuligheder på boligmarkedet, så den enkelte husstand kan opnå den bolig, den ønsker, under hensyntagen til de økonomiske ressourcer, den kan og vil afsætte til boligformål.«

Det blev sagt af boligministeren under den boligpolitiske redegørelse, Folketingets forhandlinger 1989-90, sp. 2084.

Lad mig sige straks, at Socialdemokratiet er parat til at være med til at føre denne målsætning ud i livet. Vi er parat til at drøfte en samlet overordnet boligpolitik, hvor alle de aspekter, som er nævnt – finansiering, rammebeløb, behov, kvotestørrelser og lign. – indgår.

Men den mulighed vil boligministeren – eller måske er det finansministeren – ikke være med til. Boligministeren har et helt år vidst, at der skulle vedtages en boligbyggerilov for det kommende år, men først nu her en uge før den sidste